

Z. Br.

Mieczysław Pietruski - wybitny wynalazca wojennomorski

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 12/2, 452

1967

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wego opisu okrętów Ptolemeusza IV Filopatora z dzieła Atanajosa z Naukratis *Deipnosophistai*; wykonał je z greckiego i komentarzem zaopatrzył dr J. Kołtowski.

Wśród recenzji znajduje się recenzja pracy P. Smolarka *Zabytki sztucnictwa skandynawskiego*³ i B. W. Bathe'a *Ship Models, Sailing Ships from 1700 A. D.*⁴

Zygmunt Brocki

Z HISTORII ZNAKU WOLNEJ BURTY

W nrze 38/1966 „Tygodnika Morskiego” W. Kon w artykule *Historia znaku wolnej burty* przedstawił walkę Samuela Plimsolla (1824—1898), jaką prowadził on w parlamencie brytyjskim o wydanie ustawy zakazującej groźnego dla bezpieczeństwa życia na morzu przeładowywania statków. Wiązało się to z określeniem pewnych warunków technicznych, mianowicie ustaleniem tzw. linii ładunkowej i oznaczeniem jej na burcie statków w postaci tzw. znaku wolnej burty (znak Plimsolla).

Artykuł w „Tygodniku Morskim” nie wyszedł poza dotychczas opisywane fakty historyczne¹, mimo że historia znaku wolnej burty jest starsza od czasów Plimsolla prawie o siedem wieków. Mianowicie już statut dubrownicki z 1272 r. (*Liber Statutorum Civitatis Ragusii*) mówił o dopuszczalnym zanurzeniu statków, a linia ładunkowa na statkach była malowana, przy czym zaznaczano różnice między zanurzeniem letnim a zimowym (tak, jak i dzisiaj). W statucie uregulowane były również inne techniczne wymagania mające na celu bezpieczeństwo okrętu².

Z. Br.

MIECZYŚLAW PIETRUSKI — WYBITNY WYNAŁAZCA WOJENNOMORSKI

W nrze 1/1965 „Morza” J. Pertek ogłosił artykuł *Admirał Mieczysław Pietruski, wybitny wynalazca wojennomorski*. Kontradmirał marynarki austrowęgierskiej Mieczysław Marian Zaprzaniec ze Siemuszowy (Pietruski (1848—1905) jest autorem projektów broni morskich i jej ulepszeń (np. skonstruował ulepszony dalmierz, który we flocie austrowęgierskiej otrzymał nazwę „pietruskometr”). Autor artykułu podkreśla, że źródła do życiorysu Pietruskiego są bardzo nieliczne, w odtworzeniu biegu życia i osiągnięć wynalazcy wystąpiły więc wielkie trudności.

Z. Br.

SZKUTNICY ZNAD ZATOKI PUCKIEJ

W 1959 r. A. Ropelewski przypomniał o istnieniu na przełomie wieków XIX i XX w Rewie ośrodka budownictwa statków towarowych; niektóre statki tam zbu-

³ „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki” recenzował tę pracę w nrze 1/1967, ss. 133—135.

⁴ Z trzech recenzji w dziale *Marynistyka* tylko jedna dotyczy pozycji rzeczywiście marynistycznej. Marynistyka to twórczość artystyczna o tematyce morskiej, tymczasem recenzowana w „Nautologii” książka Z. Najdera *Nad Conradem* jest pracą naukową (z zakresu historii literatury). Nie należy również do literatury pięknej popularnonaukowa książka Z. Brockiego *Morze na oku*, zajmuje się bowiem historią terminów, o czym mówi choćby jej podtytuł *Historyjek z życia terminów morskich zbiorok drugi*.

¹ Por. np. artykuł Z. Grzywaczewskiego, odnotowany w „Kwartalniku” w nrze 3/1962, s. 344.

² Zob. V. Brajković, *Razvoj pomorskog prava na našoj obali*. W zbiorze prac: *Pomorski zbornik*. Zagreb 1962, ss. 439 i nast.